

Z MINULOSTI LESÁKOVSKÉHO GRUNTU V KLOKOTECH.

Nejstarší zprávu o gruntu Lesákovském v Klokotech, dnešním statku p. Václava Zemana č. pop. 19, nacházíme v knihách tábořských z r. 1540.

Téhož roku po smrti **Urbana Lesáka** prošacován byl pozůstalý statek, v němž nalezeno 6 dojných krav, 2 výřezky, 2 telata, 2 koně a 2 klisny s orudím na ně, 5 chomoutů, 2 šle, 3 ovce, dvě skopečků, tré svinského pohlaví, 2 staré a 12 mladých hus, 16 slepic s kohoutem a 30 kuřat, 3 vozy, 2 plouhy okované železem, brány dvoje nabitě hřeby železnými, 6 velkých řetězů, 6 klanečníkův, 7 váhy, 4 rozporky okované železem k vozům a pluhu, šaty ložní, kromě co nevěsta přinesla v týž statek, sekyr, motyk, kos a jiného drobného hospodářství za 5 kop gr.¹⁾.

Vdova **Dorota** uvázala se s dětmi svými v týž grunt se závazkem vypraviti všechny dluhy a švakru Martinovi (bratru zemř. Urbana Lesáka) vydati formanský vůz s dvojitými rozporkami, heverem k vozu, dva řetězy a 20 čberův pšenice²⁾.

Dorota (Duora) držela grunt do r. 1545, kdy jej prodala a vzdala s 1³/₄ lánu, 2 koni s orudím, vozem, pluhem, branami, vahami, rozporkami, 5 sviněmi, 5 slepicemi s kohoutem, vidlemi, se špalkem na prkna u mlýna Vlašského a 12 ovcemi zeti svému **Václavovi** za 105 kop, na něž zavdal hned 14 kop a zbytek splácel po 6 kopách. O ovcích bylo narovnáno, že budou napolovic chovati, z první vlny vezme svoji polovici Duora sama, z druhé vlny při sv. Bartoloměji o svou polovici se zetěm se rozdělí³⁾.

Tento Václav, psaný též Vaněk Lesák, Václav Lesák a pak i Nosal (1561), hospodařil potom na gruntě Lesákovském. Za něho, soudím, grunt při požáru v Klokotech r. 1556 vyhořel, neboť manželka jeho Alžběta jmenuje se (1563) mezi těmi, kdož si od obce tábořské po zmíněném požáru peníze vypůjčovali⁴⁾. Snad je to táž „Lesáková“, jež r. 1570 šenkovala v Klokotech bílé pivo, z něhož odváděla obci tábořské jako vrchnosti po 1 gr. miš. z větele.

Obec tábořská prodala později grunt Lesákovský, za války třicetileté zpustlý, **Martinu Pravcovi**, tuším z rodiny, jejíž jméno posud připomíná

1) Archiv tábor. E I a č. 1. Knihy bílé.

2) Tamže.

3) Tamže, F 8.

4) Z týchž Knih bílých.

bývalý dvůr Pravcov (nyní Pracov) nad Lužnicí. Po něm dědictvím přešel na **Annou**, manželku **Ondřeje Vokůrky**, tento pak jménem jejím prodal grunt r. 1649, 23. září **Kryštofovi Hermonovi** za 210 kop, při čemž kupující zřekl se práva na pole mezi polem Valentovým a polem barvíře Václava Hartle, které ujal tábořský měšťan Jan Duchek jako poručník sirotků Pravcových v náhradu za náklad na ně vedený⁶⁾.

Manželka Hermonova **Lidmila** prodala r. 1655, 30. března grunt Lesákovský tábořskému měšťanu **Pavlu Zemanovi**, soukenníku, za 230 kop, mimoto měl dáti náhradou za dvě krávy zádušní 6 kop. Od gruntu držel Jan Duchek 7 strychů a Kateřina Cyprianka 6 str. polí pod úrok po 14 gr.⁷⁾.

Pavel Zeman složil hned 40 kop, zbytek pak splácel do r. 1662. Za léta 1660 a 1661 mu páni táborští i Pavel Vokůrka zasedlé verunky (splátky) „pro obtížnost času“ postoupili. Ujav r. 1662 s manželkou Kristinou dům po tchánovi svém Janu Duchkovi v Táboře (nyní čp. 141), na němž měl šenk piva a vína, prodal r. 1663, 12. května dvůr Lesákovský tábořskému sousedu **Janu Smiřickému** za 280 kop. Ke gruntu postoupil i pole Zástěrovské, koupené od p. Václava Říhy v sumě 93 zl., a přidal kupujícímu polovici všeho obilí na zimu i na jaře vysetého, 7 starých bahnic podle vlastního výběru, svini, dvě malých prasat, 6 slepic, husu se 3 housaty a starého housera⁷⁾.

Dotčený Jan Smiřický býval hejtmanem panství Nemyšle, přijal téhož roku právo městské a seděl pak i v radě. V Táboře měl dva domy (nyní čp. 11 a 142). Při jeho gruntu Lesákovském jmenuje se r. 1675 40 strychů rolí, z čehož oseto na zimu 9, na jaro 10 str., úhorem zůstávalo 9 str., lad bylo 9 str., porostlin 3 str., luk na 2 vozy sena. Ve statku chování byli 2 volí, 3 krávy, 2 jalovice, 10 ovec a 1 svině⁸⁾.

Smiřický doplatil grunt r. 1680, zakusiv „nesnesitelná léta“ i nadbíhání nápadníkův. Zemřel po dlouhé nemoci r. 1695.

Roku 1719 ujal grunt o 40 str. orných rolí, 1 str. lad, na 3½ vozu sena a 1½ vozu otavy **Jan Novotný** v sumě 200 kop. Složil závdavku 17 kop 8 gr. a na veruncích skládal po 10 kop.⁹⁾

Již r. 1725 má grunt nového hospodáře. Ujal jej **Jan Zemanů** a splatil do r. 1740 8 kop. Již r. násl. (1741) uvádí se grunt Lesákovský jako „pusté místo“, kde si tábořská měštka Marie Vorlíčková-Písecká (†1748), vnučka někdejšího držitele gruntu Jana Smiřického (byla dcerou Juliany, dcery Smiřického, provdané za Mikuláše Šenka), **vystavěla na dvoře chalupu**, která posud jest vklíněna jako cizí majetek v hospodářství Zemanovo.

Roku 1751 vrchnost tábořská grunt Lesákovský znovu osadila. Ujal jej **Jan Želivský**, zaplativ za předešlý rok půl kopy. Po něm dostal se r. 1761 v majetek rodu Zemanova, jemuž od té doby nepřetržitě náleží. Při gruntu bylo (podle rolle z r. 1757) 44 str. 2 věrt. polí, lučního na 6¼ vozu

⁶⁾ Arch. tábor. I a čís. 3, Knihy červené, fol. A 30.

⁷⁾ Tamže, fol. A 31.

⁷⁾ Tamže, fol. A 37.

⁸⁾ Arch. tábor. E I a čís. 14.

⁹⁾ Arch. tábor. E I a č. 6, fol. 247.

a na penězích nebo v ječmeně odvádělo se z něho 2 zl. 23 kr. 3 den., „cisař. král. daně a roboty dle nejvyššího vyměření“¹⁰⁾).

Převzal jej **Jan Zeman**¹¹⁾ v sumě 200 kop, jež měl spláceti po 3 k. ročně. „Bude též povinen splácet, co tak neb. Jan Novotný dle starých knih jest vrchnosti složil 27 kop 8 gr., na to Jan Zeman vyplatil 1 k., zůstává 26 kop 8 gr., které bude brát po neb. Novotném dcera, která zanechala sirotka Kateřinu Uhlířku 4 k. 21 gr. $2\frac{2}{3}$ den., po nebožce Mařeně Plaché sirotkům Vítovi 2 k. 10 gr. $4\frac{1}{6}$ den., Anně Procházkové 2 k. 10 gr. $4\frac{1}{6}$ den. = 4 k. 21 gr. $2\frac{2}{3}$ den., Rozině Šrámkové 4 k. 21 gr. $2\frac{2}{3}$ den., Lidmile Plaché 4 k. 21 gr. $2\frac{2}{3}$ den., po neb. Jakubovi vdově Dorotě 4 k. 21 gr. $2\frac{2}{3}$ den., Vavřincovi Novotnému na vojně 4 k. 21 gr. $2\frac{2}{3}$ den., Janovi Zemanovi dědičně připadá 8 kop, Josefovi Želivskému 30 gr. a tak bude patřit milostivé vrchnosti 168 k. 22 gr., facit 200 kop“.

Zákupní list vydán v Táboře 1. května 1785 a do r. 1789 bylo již splaceno na kupní cenu 12 kop míš.¹²⁾

Jmenovaný Jan Zeman, po němž sledovati lze nepřetržitou posloupnost držitelů statku až po dobu přítomnou, oženil se r. 1755, 23. listopadu s Kateřinou Skalkovou v Čekanicích¹³⁾ a zemřel u věku 94 let sešlostí věkem r. 1813, 27. března.

Roku 1791 předal pro stáří statek synu **Tomášovi** (†1857), jenž hospodařil na něm s manželkou Kateřinou roz. Dvořákovou z Klokot 40 let a r. 1831 postoupil ho synu **Václavovi** (nar. 1798, 5. července), který spravoval hospodářství téměř 44 let, až do své smrti 26. dubna 1875. Protože dědic statku **Antonín** již roku násl. zemřel, koupil statek od matky své Kateřiny roz. Šimákové druhý syn **Václav** (nar. 1836, 31. června), hospodařící již na čís. pop. 35 v Klokoktech. Roku 1900 předal statek synu **Tomášovi** (nar. 1866, 22. listopadu), ten pak zase r. 1930 svému synu **Václavovi** (nar. 1903, 19. října), nynějšímu majiteli. Zemřel již 28. listopadu 1933.

Chvály zasluhuje snaha nynějšího držitele Lesákovského statku zachovati rodinné paměti svého rodu. Jest to práce nemálo svízelná po dobách, v nichž podle slov básníka Jana Rokyty

„ . . . vše nenávratně padlo zapomnění v plen:

tvář, jméno, osud, vše, co bylo kdys a kdesi!“

¹⁰⁾ Kniha nová gruntovní z r. 1784 v knih. úřadě kraj. soudu v Táboře, fol. 127.

¹¹⁾ Arch. tábor. E I a čís. 6 fol. 250, kde se stručně zaznamenává, že stalo se tak s porovnáním nápadníků, „kteří nemajíce co bráti, jen vejrunky milostivé vrchnosti vybejvati má“.

¹²⁾ Kniha nová gr. 1784 na m. uv.

¹³⁾ První dvě děti, Kateřina (nar. 31. srpna 1756) a Jakub (nar. 13. července 1757) narodily se v Čekanicích, další: Jan (nar. 1. května 1762), Alžběta (nar. 13. září 1764), Jakub (nar. 15. dub. 1767), Tomáš (nar. 14. list. 1769) a Matěj (nar. 3. ledna 1772) jsou již rozeny v Klokoktech. Z matrik tábořských.